

Sınıf Yönetiminde Günlük Selamlaşmanın İletişim Becerilerindeki Rolü: Necip Fazıl Kısakürek Fen Lisesi Örneği

Mehmet Karadağ

<https://orcid.org/0000-0002-3903-0923> | 63mkaradag@gmail.com

Dr., Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye

Öz

Sosyal bir varlık olan insanın hayatında günlük selamlaşmanın etkili iletişim için önemli olduğu bir gerçektir. Fakat son zamanlarda iletişimin sanal alemle sınırlı olduğu ve özellikle pandemi döneminin olumsuz sonuçları göz önünde bulundurulduğunda konunun önemi daha da artmaktadır. Aynı zamanda öğretmen ile öğrenci arasında gerçekleşecek etkili iletişimin önemi sayesinde sınıf yönetiminin daha da kolaylaştığı göz ardı edilmemelidir. Söz konusu çalışma ile öğrencilerin sosyal hayatta ve sınıf ortamında günlük selamlaşmanın iletişim becerilerinde ve sınıf yönetimindeki rolünün olup olmadığı amaçlanmaktadır. Çalışmada nicel araştırma yönteminin deneysel modeli kullanılmıştır. Veriler ise Excel programı kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın evreni Şanlıurfa ili fen liseleri, örnekleme ise Necip Fazıl Kısakürek Fen Lisesi 9. sınıfa devam eden 48 öğrenciden oluşan iki sınıflık grup kontrol ve yine 9. sınıfa devam eden 52 öğrenciden oluşan iki sınıflık grup deney grubu olarak seçilmiştir. Çalışmada 2024 Mart ayı boyunca deney grubu sınıflarında derse giren tüm öğretmenlerden, dört hafta boyunca sabah, akşam ve derse girdiklerinde deney grubu öğrencileri ile selamlaşmaları dersin başında birkaç dakika da olsa selamlaşmanın önemi ve gerekliliği hakkında sohbet etmeleri istenmiştir. Kontrol grubuna ise herhangi bir farklılık olmadan derslerine devam etmeleri istenmiştir. Belirlenen dört haftalık araştırma süreci tamamlandığında her iki gruba da “Etkili İletişim Becerileri Ölçeği” ve “Sınıf Yönetimi Ölçeği” son test tasarımı tercih edilmiş ve uygulanmıştır. Elde edilen bulgular sonucu hem iletişim becerileri hem de sınıf yönetimi verilerinde deney grubu puan ortalamaları ile kontrol grubu puan ortalamaları arasında anlamlı farkın olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre hem iletişim becerilerinde hem de sınıf yönetimi puan ortalamalarında anlamlı fark olduğu sonucuna varılmıştır. İletişim becerileri genel bulgularının yanında ölçeğin “Egoyu Geliştirici Dil”, “Etkin Dinleme”, “Kendini Tanıma-Kendini Açma”, “Empati”, “Ben Dili” gibi alt faktörlerinde de deney grubu ile kontrol grubu puan ortalamaları arasında anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda sınıf yönetimi ölçeğinin “İnsan Yönetimi” ve “Davranış Yönetimi” alt faktörlerinde deney grubu ile kontrol grubu puan ortalamaları arasında anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Fakat “Ders Yönetimi” alt faktöründe her iki grubun puan ortalamaları eşit çıkmıştır. Bu sonuçlara göre selamlaşmanın önemini kavrayan bireylerin sosyal ortamlara daha hızlı ve kolay adaptasyon sağladığı, günlük selamlaşma ve kısa süreli sohbetlerin kişilerde iletişim becerilerini arttırdığı ve sınıf ortamına kolaylıkla uyum sağladığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Bilimleri, Eğitim Yönetimi, Sınıf Yönetimi, İletişim.

Etik Beyan	Bu çalışma, 4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Sınıf Yönetiminde Günlük Selamlaşmanın İletişim Becerilerindeki Rolü: Necip Fazıl Kısakürek Fen Lisesi Örneği" adlı tebliğin geliştirilmiş hâlidir. Araştırma, Karaköprü İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 27.03.2023 tarihli ve E-689718-73153771 sayılı izni ile yürütülmüştür.
Türü	Makale
Geliş Tarihi	08.08.2024
Kabul Tarihi	05.01.2025
Yayın Tarihi	15.01.2025
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Felsefe - Mantık
Araştırma Alanı	Eğitim Bilimleri
Konu	Günlük Selamlaşma
Sempozyum	:
Adı	4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/596
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	5. Oturum - 27 Ağustos 2024 Tuesday 10:00 - 11:30
Telif Hakkı	© 2025 Mehmet Karadağ. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Karadağ, Mehmet. "Sınıf Yönetiminde Günlük Selamlaşmanın İletişim Becerilerindeki Rolü: Necip Fazıl Kısakürek Fen Lisesi Örneği". <i>TSBS Bildiriler Dergisi</i> 4 (2025), 121-134. https://doi.org/10.55709/tsbsdergisi.596

The Role of Daily Greetings in Communication Skills in Classroom Management: Necip Fazıl Kısakürek Science High School Example

Mehmet Karadağ

 <https://orcid.org/0000-0002-3903-0923> | 63mkaradag@gmail.com
Dr., Ministry of National Education, Ankara, Türkiye

Abstract

It is a fact that daily greetings are important for effective communication in the life of a person who is a social being. However, lately, the importance of the issue is increasing, considering that communication is limited to the virtual world and especially the negative consequences of the pandemic period. At the same time, it should not be overlooked that classroom management becomes easier thanks to the importance of effective communication between teacher and student. The aim of this study is to determine whether daily greetings in students' social life and classroom environment have a role in their communication skills and classroom management. The experimental model of the quantitative research method was used in the study. The data was obtained using the Excel program. The population of the research was science high schools in Şanlıurfa province, and the sample was selected as a two-class group consisting of 48 students attending the 9th grade at Necip Fazıl Kısakürek Science High School as the control group and a two-class group consisting of 52 students attending the 9th grade as the experimental group. In the study, all teachers who taught in the experimental group classes during March 2024 were asked to greet their experimental group students in the morning, in the evening and when they entered the classroom for four weeks, and to chat about the importance and necessity of greeting, even for a few minutes at the beginning of the lesson. The control group was asked to continue their lessons without any differences. When the four-week research period was completed, the "Effective Communication Skills Scale" and "Classroom Management Scale" posttest design was preferred and applied to both groups. As a result of the findings, it was revealed that there was a significant difference between the experimental group score averages and the control group score averages in both communication skills and classroom management data. At the same time, a significant difference emerged between the mean scores of the experimental group and the control group in the "People Management" and "Behavior Management" sub-factors of the classroom management scale. However, in the "Course Management" sub-factor, the mean scores of both groups were equal. According to these results, it has been concluded that individuals who understand the importance of greetings adapt to social environments faster and easier, and that daily greetings and short conversations increase their communication skills and adapt to the classroom environment easily.

Keywords

Educational Sciences, Educational Management, Classroom Management, Communication, Daily Greetings.

Ethical Statement	<p>This article is the revised and developed version of the unpublished conference presentation entitled “The Role of Daily Greetings in Communication Skills in Classroom Management: Necip Fazıl Kısakürek Science High School Example” at the 4th Turkish Symposium of Social Science.</p> <p>The research was conducted with the permission of Karaköprü District Directorate of National Education dated 27.03.2023 and numbered E-689718-73153771.</p>
Type	Article
Received	2024-08-08
Accepted	2025-01-05
Published	2025-01-15
Category	Art & Humanities, Philosophy - Logic
Research Area	Educational Sciences
Subject	Daily Greetings
Conference	:
Title	4th Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/596
Location & Date	Online - August 26-31, 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 5 - August 27, 2024, Tuesday 10:00 - 11:30
Copyright	© 2025 Mehmet Karadağ. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Karadağ, Mehmet. “The Role of Daily Greetings in Communication Skills in Classroom Management: Necip Fazıl Kısakürek Science High School Example”. <i>TSBS Proceedings Journal</i> 4 (2025), 121-134. https://doi.org/10.55709/tsbsdergisi.596

Giriş

Vazgeçilmez bir gereksinim olan iletişim, öncelikle insanoğlunun varlığını devam ettirmek ve eğitim süreci için hayati bir ihtiyaç olarak kabul edilmektedir.¹ Kalıcı bir öğrenmenin ön şartı olarak kabul edilen iletişim, aynı zamanda eğitim sürecinin de vazgeçilmez ilk aşaması olarak bilinmektedir.² Eğitim-öğretim sürecinin tüm aşamalarında öğretmen-öğrenci iletişiminin önemli olduğunu ifade eden birçok çalışma mevcuttur.³ Eğitim-öğretimin belli başlı amaçlar doğrultusunda gerçekleştiği ve bireyin hayata kazandırıldığı mekanların başında okullar ve öğretmen ile öğrenci arasında etkileşim ve iletişimin meydana geldiği en önemli ortamlar ise sınıflardır.⁴ Öğretmen, en başta bir sınıf lideridir. Sınıfı iyi yönetmek öğretmen için vazgeçilmez bir misyondur. Bu misyon öğrenciler ile öğretmen arasında pozitif bir ortam yaratmayı, öğrenci tarafından kabul gören ve olumlu geribildirim alabilen stratejiler geliştirmeyi ve öğrenciler ile etkili bir iletişim becerisi oluşturmayı gerektirmektedir.⁵

Eğitim sürecinin önemli aynı zamanda sabır isteyen becerisi etkili bir sınıf yönetimidir. Sınıf yönetiminin temel taşları sayılan pozitif bir sınıf ortamının sağlanması ve sınıf ikliminin oluşturulmasıdır.⁶ Bu süreçte öğretmen, öğrencilerin öğrenmeye ve okula karşı tutum ve davranışlarında pozitif yönde geliştirmede ve olumlu ilişkiler kurmada önemli bir misyon sahibi olmalıdır.⁷ Dolayısıyla bu misyon doğrultusunda etkili bir yönetim becerisi geliştirerek sınıf ortamını istendik duruma getirmelidir. Yani etkili bir sınıf ortamı oluşturmanın önkoşulu etkin bir sınıf yönetiminin sağlanması ile mümkündür.⁸ Mathews, McIntosh, Frank ve May (2014), sınıf yönetimini şöyle tanımlamaktadır:

“Sınıf yönetimi, sınıfta amaçlanan hedeflerin gerçekleştirilmesi için planlama, örgütleme, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram ve yaklaşımların sistematik olarak uygulanması ile ilgili faaliyetlerin tümüdür.”⁹

Yukarıda ifade edilen tanımlamaya göre öncelikle bir öğretmenin sınıf yönetimine

¹ Eugenio P. Almeida, “A Discourse Analysis of Student Perceptions of Their Communication Competence”, *Communication Education* 53/4 (2004), 357-364; Derya Yıldız vd., “Öğretmenlerin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” Geliştirme Çalışması”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi* 6/1 (2018), 48-67.

² Salih Paşa Memişoğlu, *Sınıf İçi İletişim Süreci*. İçinde: Şişman, M. & Turan, S. (ed.), *Sınıf Yönetimi* (ss. 134-146) (Ankara: Pegem Akademi, 2014).

³ Yıldız vd., “Öğretmenlerin İletişim Becerileri”; Cemal Aküzüm - Semra Ö. Gültekin, “Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi* 6/12 (2017); Memişoğlu, *Sınıf İçi İletişim Süreci*. İçinde: Şişman, M. & Turan, S. (ed.), *Sınıf Yönetimi* (ss. 134-146).

⁴ Aslı Yüksel, *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi (Afyonkarahisar İli Örneği)* (Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2013).

⁵ Ayhan Aydın, *Sınıf Yönetimi* (Ankara: Pegem Akademi, 2014).

⁶ Aydın, *Sınıf Yönetimi*.

⁷ Mergübe Akkaya, *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Mizah Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (İstanbul İli Şişli İlçesi Örneği)* (İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011).

⁸ Aküzüm - Gültekin, “Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”.

⁹ Somayyeh Soysal (Radmard), “Sınıf Yönetimi Olgusu Üzerine Yapılmış Ulusal Çalışmaların Betimsel İçerik Analizi”, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science* 11/1 (2021), 214-244.

dair ilke, kavram, kuram ve yaklaşımları özümsemesi ve uygulaması önceliklidir. Bunun yanında öğretmenin kendini, toplumu ve dünyayı tanıması ve iletişime geçme çabası içerisinde olması gerekmektedir. Asıl önemli olan epeyce karmaşık bir yapıya sahip olan çocuğu tanıması ve uzun zaman geçirdiği sınıf ortamını etkin şekilde yönetmesi ile mümkündür. Aksi durumda bu mümkün değildir.¹⁰ Sınıfın hem öğretmen hem de öğrenci için önemli bir öğrenme ortamı olduğu bilinmektedir.¹¹ Başarılı bir sınıf yönetiminin gerçekleştirilmesi öncelikle öğretmenin, öğrenci ile olan ilişkisinde hassas davranması, aynı zamanda iletişime açık ve yetkin olmasına bağlıdır.¹² Birey düşüncelerini ve duygularını paylaşmaya ihtiyaç duyduğunda selamlaşmaya, soru sormaya, teşekkür etmeye, tanışmaya ve hatta özür dilemeye ihtiyaç duymaktadır.¹³ Dolayısıyla öğretmen de gerek sınıfta gerekse sosyal hayatta etkili bir iletişim kurmak için ilk adım olan selamlaşmayı tercih etmektedir.¹⁴

Selamlaşma, iletişimin anahtarı niteliğinde bir başlangıç, sağlam ilişkilerin mimarı ve toplumların kültürel ve örfi yansımasıdır.¹⁵ Selam kavramı sözlükte “huzur”, “barış”, “sağlık” ve “esenlik” anlamlarına gelen Arapça kökenli bir kelimedir.¹⁶ Türk Dil Kurumu “selam” kavramını terim olarak şöyle tanımlamaktadır:

“Bir kimseyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında kendisine söz ve işaretle bir nezaket gösterisi yapma, esenleme, merhaba”¹⁷

Selamlaşma sözleri, bir dilde o dili kullanan kişilerin karşı karşıya geldiklerinde kullandıkları ilk seslenme sözleridir. İnsanlar birbirlerine ilişkileri gereği selam verir, selam alırlar. Selam şekli ve dili ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye farklılık gösterse de anlamında bir farklılık taşımaz.¹⁸ Selamlaşma, karşılıklı iletişim ve etkileşim sağlayarak ilişkilerde sıcaklık, arkadaşlık, barış, sevgi ve saygı bağlarının meydana gelmesine yardımcı olmaktadır.¹⁹ Toplumsal bir davranış olarak kabul edilen selamlaşma, çeşitli durum ve zamanlara göre merhaba, selamün aleyküm, günaydın iyi günler, iyi akşamlar gibi ifadelerin kullanılmasının yanı sıra el sallama veya baş eğme şeklinde hareketlerle gerçekleştirilen bir duygu alışverişidir.

İletişimin temelini oluşturan selamlaşma, hitap ve vedalaşmayla ilgili sözlü veya sözsüz davranış biçimleri, toplumda egemen olan sosyal kurallar ve değer yargılarına

¹⁰ Mehmet Şişman - Selahattin Turan, *Eğitim ve Okul Yöneticiliği El Kitabı* (Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2004).

¹¹ Aküzüm - Gültekin, “Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”.

¹² Aydın, *Sınıf Yönetimi*.

¹³ Akife Kurt - Ali Göçer, “Türkçenin İkinci/Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisinin Kazandırılması ve Geliştirilmesi Amacıyla Vlog (Video Blog) Kullanımı”, *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi* 8/1 (2022), 1-21.

¹⁴ Oğuz Çam, “Selamlaşmanın İletişimdeki Yeri ve Önemi”, *Umay* 2/3 (2024), 1-9.

¹⁵ Zhazira Otyzbay, “Kazak Kültüründe Selamlaşma”, *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi* 51 (2021), 117-134.

¹⁶ Abdurrahman Kasapoğlu, “İslamda Selam ve Selamlaşma Olgusu”, *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* 3/6 (2010), 49-87.

¹⁷ Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük* (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2011).

¹⁸ Çam, “Selamlaşmanın İletişimdeki Yeri ve Önemi”.

¹⁹ Hacı Mehmet Soysaldı - Asuman Turğut, “Sosyal Barışı Bozan Acelecilik, Ön Yargı, Damgalama ve Ayrımcılığın Kur’ân Perspektifinde Sosyo-Psikolojik Boyutu”, *İlsam Akademi Hakemli Dergisi* 2/2 (2022), 232-368.

göre şekillenirken, selam ve hitap şekli, iletişime başarılı bir giriş yapmak anlamına gelir ve bu durum, iletişimin sağlıklı yürüyebilmesinin de önkoşullarındandır.²⁰ İkili ilişkilerde etkileşim ve iletişimi başlatan selamlaşma, duygu ve bilgi akışı sağlayarak sevgi ve saygı bağlarının oluşmasına yardımcı olmaktadır. Bu olumlu sosyal bağlar, bireyler arası iletişimde önemli rol oynayarak çevreleri ile daha rahat uyum sağlayarak iletişim ve etkileşim içinde selamlaşmanın devamını gerçekleştirerek bir döngüye neden olmaktadır.²¹

İnsanlığın bugün içinde bulunduğu şartlar göz önünde bulundurulduğunda siyasi, ahlaki, ekonomik ve sosyal alanda kronikleşen sorunlar yaşandığı konuşulmakta ve tartışılmaktadır. Örneğin sosyal bir varlık olan insanın doğal olarak diğerleri ile iletişime geçmesi son derece gerekli görülmektedir. Toplumsal hayatta insanlar arası iletişimin birlik, beraberlik ve dayanışma gibi çok önemli insani değerleri temin ettiği bilinmektedir.²² Fakat son zamanlarda yaşadığımız pandemi döneminde insanların eve kapanması sonucu kişiler arası ilişkilerde günlük selamlaşmanın azaldığı ve bunun sonucunda kişiler arasında iletişimin olumsuz etkilendiği bilinmektedir. Bunun yanında özellikle gençler arasında yaygınlaşan sanal sohbet, oyun ve uygulamalar, günlük hayatta iletişim becerilerinde zayıflamaya ve sınıf ortamında uyumsuzluğa neden olduğu düşünülmektedir.²³ Günün büyük bölümünü sanal alemde geçiren bireyler günlük yaşamlarında selamlaşma ve öteki ile iletişime geçmede sorun veya sıkıntılar çekebilmektedir.²⁴ İçinde yaşamak zorunda olduğumuz bu şartlar bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde söz konusu problemin önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın amacı günlük hayatta yaşanan sorun ve sıkıntılar sonucu sosyal ilişkilerde ve sınıf ortamında zayıfladığına inandığımız iletişim becerileri ile günlük selamlaşma alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi incelemek aynı zamanda öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişim becerileri ile sınıf yönetiminin ilişki düzeyini bulmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

- 1- Deney grubu ile kontrol grubu arasında iletişim becerileri ve sınıf yönetimi görüşlerinde anlamlı farklılık var mıdır?
- 2- Deney grubu ile kontrol grubu arasında iletişim becerileri ve sınıf yönetimi (alt faktör) görüşlerinde anlamlı farklılık var mıdır?
- 3- Deney grubu ile kontrol grubu arasında günlük selamlaşma ile iletişim becerileri arasındaki ilişki hangi düzeydedir?
- 4- Deney grubu ile kontrol grubu arasında iletişim becerileri ve sınıf yönetimi görüşleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?

²⁰ Çam, "Selamlaşmanın İletişimdeki Yeri ve Önemi".

²¹ Emine Yılmaz Bolat - Döne Kahveci, "4-6 Yaş Grubu Çocukların Bazı Değişkenlere Göre Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması", *Turkish Journal of Primary Education* 1/1 (2016), 14-25.

²² Soysaldı - Turğut, "Sosyal Barışı Bozan Acelecilik, Ön Yargı, Damgalama ve Ayrımcılığın Kur'an Perspektifinde Sosyo-Psikolojik Boyutu".

²³ Jung-Hyun Kim, "Smartphone-Mediated Communication vs. Face-To-Face Interaction: Two Routes To Social Support And Problematic Use Of Smartphone", *Computers in Human Behavior* 67 (2017), 282-291.

²⁴ Aysel Arslan - Sait Bardakçı, "Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılıklarının İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenme", *Gençlik Araştırmaları Dergisi* 8/20 (2020), 36-70.

1. Yöntem

Bu araştırmada, son-test kontrol gruplu deneysel desen/model kullanılmıştır. Araştırmanın deney grubu öğrencilerine dört hafta boyunca, hafta içinde derse giren öğretmenlerden dersin başında beş dakika günlük selamlaşma hakkında sohbet etmeleri istenmiştir. Kontrol grubu öğrencileri ile hiçbir çalışma yapılmamıştır. Her iki grupta yer alan öğrencilere dört hafta uygulama sonunda (son-test) olarak Etkili İletişim Becerileri Ölçeği²⁵ ve Sınıf Yönetimi Ölçeği²⁶ uygulanmıştır.

1.1. Araştırma Grubu

Araştırmada evreni Şanlıurfa ili merkez ilçelerinde bulunan fen liseleri, örnekleme ise Necip Fazıl Kısakürek Fen Lisesi 9. Sınıfa devam eden 52 öğrenciden oluşan iki sınıflık kontrol grubu ve yine 9. Sınıfa devam eden 48 öğrenciden oluşan iki sınıflık deney grubu olarak seçilmiştir. Öğrencilerin grupların sayısal ve cinsiyete göre oranları tablo 1'de verilmiştir:

Tablo 1. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencileri Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Gruplar	Cinsiyet	n	%
Deney Grubu	Kız	22	46
	Erkek	26	54
	Toplam	48	100
Kontrol Grubu	Kız	24	46
	Erkek	28	54
	Toplam	52	100

1.2. Veri Toplama Araçları

Belirlenen dört haftalık araştırma süreci tamamlandığında her iki gruba da “Etkili İletişim Becerileri Ölçeği” ve “Sınıf Yönetimi Ölçeği” son-test tasarımı tercih edilmiş ve uygulanmıştır.

Araştırma sonunda iletişim becerileri değişkeni için Buluş, Atan ve Sarıkaya (2017) tarafından geliştirilen “Etkili İletişim Becerileri Ölçeği” kullanılarak öğrencilerin iletişim becerileri hakkında görüşleri alınmıştır. Ölçeğin alt boyutları “Egoyu Geliştirici Dil”, “Etkin Dinleme”, “Kendini Tanıma-Kendini Açma”, “Empati” ve “Ben Dilini Kullanma” şeklinde ölçeklendirilmiştir. Her bir alt boyuttan alınan toplam puan yükseldikçe iletişim becerilerini kullanma düzeyi de yükselmektedir. Katılımcılar, maddelerdeki durumlara tepkilerini “Hiç Uygun Değil”, “Çok Az Uygun”, “Kısmen Uygun”, “Çoğunlukla Uygun” ve “Tamamen Uygun” şeklinde derecelenen 5’li Likert tipi ölçek üzerinden vermektedirler. Ölçeğin iç tutarlılığı EİBÖ toplam puanı için Cronbach Alfa .87, alt ölçeklerin iç tutarlılığı ise; egoyu geliştirici dil alt boyutu için .72, etkin dinleme alt boyutu için .83, kendini tanıma-kendini açma alt boyutu için .76, empati alt boyutu için

²⁵ Mustafa Buluş vd., “Etkili İletişim Becerileri: Bir Kavramsal Çerçeve Önerisi ve Ölçek Geliştirme Çalışması”, *International Online Journal of Educational Sciences* 9/2 (2017), 575-590.

²⁶ Gülsen Özcan - Kaine Gülözer, “Sınıf Yönetimi Ölçeğinin Geliştirilmesi”, *Kastamonu Eğitim Dergisi* 25/3 (2017), 1133-1146.

.84 ve ben dilini kullanma alt boyutu için .82 olarak bulunmuştur.²⁷

Aynı şekilde öğrencilerin araştırma sonunda sınıf yönetimi değişkeni hakkında görüşlerini almak için Özcan ve Gülözer (2017) tarafından geliştirilen “Sınıf Yönetimi Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları “İnsan Yönetimi”, “Ders Yönetimi” ve “Davranış Yönetimi” şeklinde ölçeklendirilmiştir. Her bir alt boyuttan alınan toplam puan yükseldikçe sınıf yönetimi düzeyi de yükselmektedir. Katılımcılar, maddelerdeki durumlara tepkilerini “Hiç Uygun Değil”, “Çok Az Uygun”, “Kısmen Uygun”, “Çoğunlukla Uygun” ve “Tamamen Uygun” şeklinde derecelenen 5’li Likert tipi ölçek üzerinden vermektedirler. Sınıf yönetimi becerilerini ölçmek için hazırlanmış bu ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı ölçeğin insan yönetimi boyutunda .93, ders yönetimi boyutunda, .64, davranış yönetimi boyutunda, .67, toplamda ise .85’dir. Bu sonuçlara göre ölçeğin oldukça güvenilir olduğu söylenebilir.²⁸

1.3. İşlem

Araştırma 2024 yılı Mart ayında deney grubuna derse giren tüm öğretmenlerden, dört hafta boyunca sabah ve öğleden sonraki derslerde olmak üzere günde iki defa olmak üzere derse başlarken öğrencilerle;

- 1- Selamlaşma çeşitlerinin neler olduğu,
- 2- Farklı dillerde selamlaşma şekillerinin nasıl olduğu,
- 3- Selamlaşmanın önemi ve faydaları,
- 4- Selamlaşmanın etkili iletişimin başlangıcı olduğu ve iletişime katkısının neler olabileceği hakkında beş dakika sohbet etmeleri istenmiştir. Kontrol grubuna ise herhangi bir farklılık göstermeden rutin derslerine devam etmeleri istenmiştir.

Dört haftalık bu eğitimin sonucunda deney grubu öğrencilerine son-test şeklinde EİBÖ ve SYÖ uygulanmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırmada deney ve kontrol gruplarının EİBÖ ve SYÖ son-test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının test edilmesi için Excel programı kullanılmıştır.

2. Bulgular

Çalışmada deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin son-test uygulaması ile hem etkili iletişim becerileri hem de sınıf yönetimi ölçekleri kullanılarak görüşleri alınmış ve analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

²⁷ Buluş vd., “Etkili İletişim Becerileri: Bir Kavramsal Çerçeve Önerisi ve Ölçek Geliştirme Çalışması”.

²⁸ Özcan - Gülözer, “Sınıf Yönetimi Ölçeğinin Geliştirilmesi”.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubu Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre EİBÖ ve SYÖ Son-Test Puanlarına İlişkin Ortalamaları

Ölçek	Gruplar	Cinsiyet	N	Sıra Top.	Sıra Ort.
EİBÖ	Deney Grubu	Kız	22	83.38	3.79
		Erkek	26	93.08	3.58
	Kontrol Grubu	Kız	24	83.28	3.47
		Erkek	28	95.2	3.40
SYÖ	Deney Grubu	Kız	22	71.5	3.25
		Erkek	26	78.52	3.02
	Kontrol Grubu	Kız	24	69.12	2.88
		Erkek	28	84.56	3.02

Tablo 2’de deney ve kontrol grubu öğrenci görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre EİBÖ ve SYÖ son-test puanlarına ilişkin ortalamaları verilmiştir. Bu sonuçlara göre iletişim becerilerinde deney grubu kız öğrencilerin ortalamaları deney grubu erkek öğrencilerin ortalamalarından pozitif farklılık göstermektedir. Kontrol grubu kız ve erkek öğrencilerin iletişim becerilerinde birbirine yakın ortalamalar olsa da kız öğrenciler daha yüksek görünmektedir. Aynı zamanda iletişim becerilerinde deney grubunda hem kız hem de erkek öğrencilerin ortalamaları kontrol grubu kız ve erkek öğrencilerin ortalamalarından pozitif farklılık göstermektedir.

Cinsiyet değişkenine göre SYÖ son-test puanlarına ilişkin ortalamalarında deney grubu kız öğrenciler deney grubu erkek öğrencilerine göre pozitif anlamda farklılık görülmektedir. Fakat kontrol grubu kız öğrencilerin kontrol grubu erkek öğrencilere göre negatif anlamda farklılık göstermektedir. Deney grubu kız öğrenciler kontrol grubu hem kız hem de erkek öğrenci puanlarından pozitif anlamda ayrılmaktadır. Fakat deney grubu erkek öğrenciler ve kontrol grubu erkek öğrenciler arasında ortalamalar benzer çıktığından herhangi bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubu Öğrenci Görüşlerinin Genel Ortalamaya Göre EİBÖ ve SYÖ Son-Test Puanlarına İlişkin Sonuçlar

Ölçek	Gruplar	N	Sıra Top.	Sıra Ort.
EİBÖ	Deney Grubu	48	176.64	3.68
	Kontrol Grubu	52	178.36	3.43
SYÖ	Deney Grubu	48	150.24	3.13
	Kontrol Grubu	52	153.4	2.95

Tablo 3’te deney ve kontrol grubu öğrenci görüşlerinin genel ortalamaya göre EİBÖ ve SYÖ son-test puanlarına ilişkin sonuçlar verilmiştir. Bu sonuçlara göre iletişim becerilerinde deney grubu ortalamaları ile kontrol grubu ortalamaları arasında pozitif anlamda farklılık görülmektedir. Aynı şekilde sınıf yönetimine dair görüşlerde deney grubu ortalamalarının kontrol grubu ortalamalarına oranla pozitif anlamda farklılık göstermektedir.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Öğrenci Görüşlerine Göre EİBÖ Alt Boyutların Son-Test Puanlarına İlişkin Ortalamaları

EİBÖ Alt Boyut	Gruplar	N	Sıra Top.	Sıra Ort.
Egoyu Geliştirici Dil	Deney Grubu	48	173.76	3.62
	Kontrol Grubu	52	180.44	3.47
Etkin Dinleme	Deney Grubu	48	192.00	4.00
	Kontrol Grubu	52	193.44	3.72
Kendini Tanıma-Kendini Açma	Deney Grubu	48	164.16	3.42
	Kontrol Grubu	52	156.00	3.00
Empati	Deney Grubu	48	183.84	3.83
	Kontrol Grubu	52	187.20	3.60
Ben Dilini Kullanma	Deney Grubu	48	161.28	3.36
	Kontrol Grubu	52	162.76	3.13

Tablo 4'te deney ve kontrol grubu öğrenci görüşlerine göre EİBÖ alt boyutların son-test puanlarına ilişkin ortalamaları verilmiştir. Bu sonuçlara göre EİBÖ alt boyutlarına ilişkin ortalamaların tamamında deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencileri arasında pozitif anlamda farklılık görülmüştür.

Tablo 5. Deney ve Kontrol Grubu Öğrenci Görüşlerine Göre SYÖ Alt Boyutların Son-Test Puanlarına İlişkin Ortalamaları

SYÖ Alt Boyut	Gruplar	N	Sıra Top.	Sıra Ort.
İnsan Yönetimi	Deney Grubu	48	148.80	3.10
	Kontrol Grubu	52	153.40	2.95
Ders Yönetimi	Deney Grubu	48	158.40	3.30
	Kontrol Grubu	52	171.60	3.30
Davranış Yönetimi	Deney Grubu	48	144.00	3.00
	Kontrol Grubu	52	135.20	2.60

Tablo 5'te deney ve kontrol grubu öğrenci görüşlerine göre SYÖ alt boyutların son-test puanlarına ilişkin ortalamaları verilmiştir. Bu sonuçlara göre SYÖ alt boyutlarından insan yönetimi ve davranış yönetimi puanlarına ilişkin ortalamalarda deney grubu öğrenci görüşleri ile kontrol grubu öğrenci görüşleri arasında pozitif anlamda farklılık görülmüştür. Fakat ders yönetimi alt boyutu puanlarına ilişkin ortalamalarda deney grubu öğrenci görüşleri ile kontrol grubu öğrenci görüşleri arasında eşitlik söz konusudur.

Sonuç

Selamlaşma, günlük hayatta öteki ile iletişime geçmek için bir köprü görevi niteliğindedir. İlişkileri geliştirmek, bilgi ve duygu alışverişini kolaylaştırmak, meramını ve sevgisini aktarmak için selamlaşmak ilk ve önemli bir adım olarak kabul görülmektedir. İnsanlar selamlaşma sonucu birbirlerine yakınlaşmakta ve pozitif duygular hissetmektedir. Böylece insanlar arasında birlik, beraberlik, uzlaşma ruhunun sağlanması kolaylaşmaktadır.

Araştırmamız günlük selamlaşmanın iletişim becerileri ve sınıf yönetimi ile nasıl bir ilişki içinde olduğunu görmek için öğrencilerden deney ve kontrol gruplarına yönelik yapılan deneyin sonuçlarını içermektedir. Elde edilen bulgular sonucu günlük selamlaşma hem iletişim becerileri hem de sınıf yönetimi noktasında pozitif sonuçlar vermiştir. Bu konuda Çam (2024) çalışmasında benzer sonuçlara ulaşarak selamlaşma ile iletişim arasında önemli bir ilişkinin ifade etmektedir.²⁹

Elde edilen bulgular sonucu deney grubu ile kontrol grubu arasında EİB Ölçeğinin “Egoyu Geliştirici Dil”, “Etkin Dinleme”, “Kendini Tanıma-Kendini Açma”, “Empati”, “Ben Dili” gibi alt boyutlarında da anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Aynı şekilde SY ölçeği alt boyutlarından insan yönetimi ve davranış yönetimi sonuçlarında deney öğrencileri arasında farklılık görülürken ders yönetimi alt boyutunda öğrenciler arasında farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Çalışmanın bir diğer değişkeni olan cinsiyete göre önemli farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır. Deney grubu kız öğrencilerinin hem iletişim becerileri hem de sınıf yönetimi görüşlerinin erkek öğrencilerin görüşlerinden pozitif anlamda farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Kontrol grubu kız ve erkek öğrencilerde iletişim becerileri arasında yakınlık gözlemlenirken sınıf yönetimi görüşlerinde erkek öğrencilerin kız öğrencilerden pozitif ayrıldığı sonuna varılmıştır.

Bu sonuçlara göre selamlaşmanın önemini kavrayan bireylerin sosyal ortamlara daha hızlı ve kolay adaptasyon sağladığı, günlük selamlaşma ve kısa süreli sohbetlerin kişilerde iletişim becerilerini arttırdığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlara göre öğrenciler selam vermenin, hâl hatır sormanın, kısa süreli sohbetlerin insanların günlerinin geri kalanında pozitif olmalarına olanak sağladığını sınıfa uyum sağladığını ve iletişim becerilerini geliştirdiğini görmek mümkündür.

²⁹ Çam, “Selamlaşmanın İletişimdeki Yeri ve Önemi”.

Kaynakça | References

- Akkaya, Mergübe. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri ile Mizah Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (İstanbul İli Şişli İlçesi Örneği)*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- Aküzüm, Cemal - Gültekin, Semra Ö. "Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi* 6/12 (2017).
- Almeida, Eugenie P. "A Discourse Analysis of Student Perceptions of Their Communication Competence". *Communication Education* 53/4 (2004), 357-364.
- Arslan, Aysel - Bardakçı, Sait. "Üniversite Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Düzeylerinin İletişim Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi". *Gençlik Araştırmaları Dergisi* 8/20 (2020), 36-70.
- Aydın, Ayhan. *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi, 17. Basım, 2014.
- Buluş, Mustafa vd. "Etkili İletişim Becerileri: Bir Kavramsal Çerçeve Önerisi ve Ölçek Geliştirme Çalışması". *International Online Journal of Educational Sciences* 9/2 (2017), 575-590. <https://doi.org/10.15345/iojes.2017.02.020>
- Çam, Oğuz. "Selamlaşmanın İletişimdeki Yeri ve Önemi". *Umay* 2/3 (2024), 1-9. <http://dx.doi.org/10.29228/UMAY.75200>
- Kasapoğlu, Abdurrahman. "İslamda Selam ve Selamlaşma Olgusu". *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* 3/6 (2010), 49-87.
- Kim, Jung-Hyun. "Smartphone-Mediated Communication vs. Face-To-Face Interaction: Two Routes To Social Support And Problematic Use Of Smartphone". *Computers in Human Behavior* 67 (2017), 282-291.
- Kurt, Akife - Göçer, Ali. "Türkçenin İkinci/Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisinin Kazandırılması ve Geliştirilmesi Amacıyla Vlog (Video Blog) Kullanımı". *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi* 8/1 (2022), 1-21. <https://doi.org/10.47714/uebt.1035561>
- Memişoğlu, Salih Paşa. *Sınıf İçi İletişim Süreci*. İçinde: Şişman, M. & Turan, S. (ed.), *Sınıf Yönetimi* (ss. 134-146). Ankara: Pegem Akademi, 2014.
- Otyzbay, Zhazira. "Kazak Kültüründe Selamlaşma". *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi* 51 (2021), 117-134.
- Özcan, Gülsen - Gülözer, Kaine. "Sınıf Yönetimi Ölçeğinin Geliştirilmesi". *Kastamonu Eğitim Dergisi* 25/3 (2017), 1133-1146.
- Soysal (Radmard), Somayyeh. "Sınıf Yönetimi Olgusu Üzerine Yapılmış Ulusal Çalışmaların Betimsel İçerik Analizi". *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science* 11/1 (2021), 214-244. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.443>
- Soysaldı, Hacı Mehmet - Turğut, Asuman. "Sosyal Barışı Bozan Acelecilik, Ön Yargı, Damgalama ve Ayrımcılığın Kur'an Perspektifinde Sosyo-Psikolojik Boyutu". *İlsam Akademi Hakemli Dergisi* 2/2 (2022), 232-368.
- Şişman, Mehmet - Turan. *Selahattin. Eğitim ve Okul Yöneticiliği El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2004.
- Türk Dil Kurumu. *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2011.
- Yıldız, Derya vd. "Öğretmenlerin İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği' Geliştirme Çalışması". *Ana Dili Eğitimi Dergisi* 6/1 (2018), 48-67. <https://doi.org/10.16916/aded.345518>

Yılmaz Bolat, Emine - Kahveci, Döne. “4-6 Yaş Grubu Çocukların Bazı Değişkenlere Göre Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması”. *Turkish Journal of Primary Education* 1/1 (2016), 14-25.

Yüksel, Aslı. *Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi (Afyonkarahisar İli Örneği)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2013.